

Чугаєвська А. В.,
старший викладач кафедри
кримінального права та процесу
Юридичного інституту
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»
ORCID ID: 0000–0002–5522–2693

DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2019.3/72-80>

УДК 343.8

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ЗА ДІЯННЯ, КАРАНІСТЬ ЯКОГО ЗАКОНОМ УСУНЕНА

Анотація. Здійснено аналіз процесуального порядку звільнення від покарання за діяння, караність якого усунена законом; проаналізовано сучасний стан цього питання; визначено ключові проблеми та прогалини законодавства, а також сформульовано пропозиції щодо їх розв'язання. Дослідженням виявлено, що процесуальний порядок звільнення від призначеного судом покарання за діяння, караність якого усунена законом, не достатньо чітко визначений у чинному кримінальному процесуальному законодавстві.

Метою дослідження є аналіз процесуального порядку звільнення особи від призначеного судом покарання за діяння, караність якого законом усунена, визначення кола проблем, пов'язаних з процесуальним порядком звільнення від призначеного покарання у зв'язку із прийняттям закону, який усуває злочинність діяння, та внесення пропозицій щодо вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства.

У рамках аналізу останніх досліджень і публікацій вивчено стан дослідження питань звільнення від покарання, призначеного судом, у зв'язку з усуненням караності діяння, за яке було засуджено особу (ч. 2 ст. 74 КК). Обґрунтовано висновок про те, що процесуальний порядок цього виду звільнення від покарання є недостатньо дослідженим.

У рамках вирішення завдань щодо аналізу процесуального порядку звільнення особи від призначеного судом покарання за діяння, караність якого законом усунена, визначення кола проблем, пов'язаних з процесуальним порядком звільнення від призначеного покарання у зв'язку із прийняттям закону, який усуває злочинність діяння, та внесення пропозицій щодо вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства запропоновані окремі висновки та рекомендації.

Зокрема, застосування скасування караності діяння під час розгляду кримінального провадження окремого врегулювання не вимагає. В той же час, загальний порядок розгляду питань під час виконання вироку вимагає врахування окремих випадків звільнення від відбування покарання. Забезпечення передбаченого ч. 2 ст. 74 КК України «негайного» звільнення особи від призначеного судом покарання має здійснюватись шляхом удосконалення процесуальних строків розгляду клопотання про звільнення та запровадження окремого регулювання.

Пропонується закріпити в процесуальному законі перелік обставин (питань), які повинен встановити суд при розгляді та вирішенні питання звільнення від покарання у зв'язку із скасуванням караності діяння. Поряд із цим, доречним, на нашу думку, буде зобов'язати суд при вирішенні питання про звільнення особи від покарання у зв'язку з усуненням караності

діяння одночасно із застосуванням звільнення від покарання за ч. 2 ст. 74 КК України вирішувати і питання про зняття судимості особи, яка була засуджена.

Ключові слова: кримінальне процесуальне право, звільнення від покарання, звільнення від відбування покарання, зворотня дія закону, декриміналізація, депеналізація.

Постановка проблеми. Процесуальний порядок звільнення від призначеного судом покарання за діяння, караність якого усунена законом, не достатньо чітко визначений у чинному кримінальному процесуальному законодавстві. Так, відсутнє чітке визначення поняття «негайність» при звільненні особи, не розкрито питання процесуального порядку зняття судимості, а також не закріплено перелік обставин (питань), які має врахувати суд при вирішенні питання про звільнення від призначеного покарання за діяння, караність якого усунута.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань звільнення від покарання, призначеного судом, у зв'язку з усуненням караності діяння, за яке було засуджено особу (ч. 2 ст. 74 КК), присвятили свої роботи О.П. Горох, О.О. Дудоров, Є.О. Письменний, Ю.А. Пономаренко, М.І. Хавронюк, В.М. Куц та інші. Проте на сьогодні процесуальний порядок цього виду звільнення від покарання є недостатньо дослідженим.

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз процесуального порядку звільнення особи від призначеного судом покарання за діяння, караність якого законом усунена, визначення кола проблем, пов'язаних з процесуальним порядком звільнення від призначеного покарання у зв'язку із прийняттям закону, який усуває злочинність діяння, та внесення пропозицій щодо вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства.

Викладення матеріалу. В процесі реалізації кримінальної відповідальності, найпоширенішою формою якої є покарання, іноді виникають такі юридичні факти, котрі призводять до необхідності звільнення особи від призначеного пока-

рання. Одним із таких фактів є усунення злочинності діяння, тобто його декриміналізація, закріплене ч. 2 ст. 74 КК України.

Слід зазначити, що застосування положень цієї норми ґрунтується на положеннях ст. 58 Конституції України про зворотню дію законів та інших нормативно-правових актів та ст. 5 КК України про зворотню дію кримінального закону у часі.

Так, згідно з ч. 1 ст. 5 КК України закон про кримінальну відповідальність, що скасовує злочинність діяння, має зворотню дію у часі. Це означає, що він поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість. Звільнення від покарання осіб, засуджених за діяння, караність якого усунута, здійснюється судом (ч. 1 ст. 74 КК).

Вказана підстава перш за все застосовувалась при переході з КК 1960 р. на КК 2001 року і, як правило, з Прикінцевими та перехідними положеннями КК 2001 року.

Так, згідно з п. 1 р. II Прикінцевих та перехідних положень КК 2001 року передбачено звільнення від покарання (основного і додаткового) відповідно до ч. 2 ст. 74 КК України осіб, засуджених за Кримінальним кодексом України 1960 року за діяння, відповідальність за які не передбачена чинним КК 2001 року. Далі наводиться перелік осіб та статті, за якими вони засуджені.

П. 4 р. II передбачає вимогу, відповідно до якої особи, які відбувають покарання, призначене за сукупністю вироків, у разі звільнення їх від відбування покарання за окремі злочини на підставі пункту 1 цього розділу продовжують відбувати покарання, призначене виро-

ком суду за інші злочини, що входять у сукупність, якщо це покарання ними ще не відбуте. Призначене покарання підлягає зменшенню також у випадках, передбачених пунктом 5 цього розділу¹.

Скасування караності діяння означає його декриміналізацію (повну або часткову), яка може бути досягнута шляхом: 1) виключення з положень «нового» Кримінального кодексу діянь, відповідальність за які була передбачена «старим» Кодексом; 2) виключення з чинного Кримінального кодексу певної статті (частини статті) Особливої частини Кодексу; 3) внесення до диспозиції статті (частини статті) Особливої частини Кримінального кодексу певних змін; 4) внесення змін до норм Загальної частини КК; 5) внесення змін до інших нормативно-правових актів, зокрема, Кодексу України про адміністративні правопорушення².

Поряд із цим, у науці розділяють поняття «декриміналізація» та «депеналізація» діяння.

Декриміналізація діяння означає виключення його з числа кримінально караних діянь, у свою чергу, депеналізація діяння означає відмову держави від застосування покарання за вчинене діяння. Зокрема, А. А. Митрофанов вказує, що депеналізація – це такий напрям кримінально-правової політики держави, який полягає у передбаченні в законі про кримінальну відповідальність і застосуванні судами підстав для звільнення особи від кримінальної відповідальності або покарання³. Тобто депеналізація є певним продовженням у тому числі і декриміналізації діяння.

На сьогодні найпоширенішим способом усунення законодавцем караності діяння є внесення змін до чинного КК України і виключення з цього певної статті (частини статті).

Так, на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перетинання державного кордону України» № 1723-IV від 18 травня 2004 року з КК виключено статтю 331; на підставі Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо запобігання тероризму» № 170-V від 21 вересня 2006 року – частини 4, 5 ст. 258; на підставі Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо гуманізації кримінальної відповідальності» № 270-VI від 15 квітня 2008 року – ст. 188, ч. 1 ст. 413.

Найбільш масштабною була декриміналізація деяких економічних злочинів на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» № 4025-VI від 15 листопада 2011 року, яким з КК було виключено статті 202, 203, 207, 208, 214, 215, 217, 218, 220, 221, 223, 225, 226, 228, 230, 234, 235, а також виключена кримінальна відповідальність за «товарну» контрабанду (ст. 201 КК).

Відповідно, всі особи, засуджені за ці діяння, підлягають, як правило, негайному звільненню від призначеного судом покарання. Проте при розгляді цих питань судами слід ураховувати норми спеціальних законів, якими усувається караність діянь, оскільки не завжди декриміналізація проявляється в «чистому вигляді».

Зокрема, згідно з п. 6 Прикінцевих положень Закону № 270-VI від 15 квітня 2008 року суди мали переглянути кримінальні справи стосовно осіб, які вчинили злочин, передбачений ст. 188 КК, для

¹ Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>> дата звернення: 20.10.2019.

² О Горох, 'Звільнення від покарання осіб, засуджених за діяння, караність якого усунута шляхом виключення з Кримінального кодексу статті Особливої частини' *Правове життя сучасної України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (16–17 травня 2013р.) (Одеса, Фенікс 2013) 282–284.

³ А Митрофанов, 'Основні напрямки кримінально-правової політики в Україні: формування та реалізація' (Одеса, Одеський юридичний інститут НУВС 2004) 132.

вирішення питання щодо зміни кваліфікації дій цих осіб на інші відповідні частини статей КК, а не просто прийняти рішення про звільнення від відбування покарання.

Згідно з Законом № 4025-VI від 15 листопада 2011 року було виключено ст. 203 КК України «Заняття забороненими видами господарської діяльності», за якою на той час засуджували за заняття незаконним гральним бізнесом, натомість КК доповнили окремою спеціальною ст. 203–2 КК України (Зайняття гральним бізнесом), що викликало труднощі в правозастосуванні під час притягнення до відповідальності за цей злочин.

Вказана в ч. 2 ст. 74 КК України підстава застосовується у випадках, коли особу вже засуджено за вчинення діяння. Якщо ж ці факти з'являються під час розгляду кримінального провадження, то погоджуємось з думкою П. С. Берзіна, О. О. Дудорова та С. С. Яценка, що в цьому випадку не потрібно доповнювати КК окремою підставою для звільнення від кримінальної відповідальності у разі декриміналізації діяння, оскільки якщо на час розгляду справи в суді певне діяння вже виключено з кола кримінально караних, застосуванню підлягає правило про зворотню дію в часі закону про кримінальну відповідальність, який скасовує злочинність діяння (ч. 1 ст. 5 КК). Адже від кримінальної відповідальності можна звільнити лише особу, яка вчинила суспільно-небезпечне діяння, що містить склад конкретного злочину, чого у випадку його декриміналізації немає¹.

Так, у чинному КПК України², на відміну від попереднього Кодексу, передбачено самостійну підставу для закриття кримінального провадження набрання чинності законом, яким скасована кримінальна відповідальність за діяння, яке вчинила особа (п. 4 ч. 1 ст. 284 КПК) на стадії досудового розслідування.

При цьому, якщо рішення не набрало законної сили через його перегляд в апеляційному порядку, суд апеляційної інстанції відповідно до ст. 417 КПК України зобов'язаний скасувати обвинувальний вирок чи ухвалу і закрити кримінальне провадження, суд касаційної інстанції згідно з ст. 440 КПК України має такі ж повноваження.

Отже, звільнення від відбування покарання на підставі ч. 2 ст. 74 КК України можна застосувати лише після набрання законної сили обвинувальним вироком суду – засудження особи незалежно від того, відбуває вона покарання чи ні (наприклад, звільнена від відбування покарання з випробуванням на підставі ст. 75 КК України чи виконання вироку відстрочене ст. 536 КПК України). При цьому законом передбачено негайне звільнення особи від відбування покарання. Слід зазначити, що вказана підстава є обов'язковою для застосування судом.

Передумовою для початку провадження щодо звільнення засудженого від відбування покарання за ч. 2 ст. 74 КК України завжди є прийняття і набрання чинності спеціальним законом, яким усувається караність діяння, за яке особу засуджено. Він є передумовою або правовою підставою ініціювання, розгляду питання та прийняття рішення про застосування звільнення від покарання щодо конкретної особи. Така процедура завершується прийняттям конкретного процесуального рішення судом.

Оскільки чинним законодавством не передбачені якісь особливості застосування цієї підстави, слід керуватися загальним порядком вирішення питань при виконанні вироків. Зокрема,

1. Ініціювання питання звільнення від відбування покарання за ч. 2 ст. 74 КК України:

а) стадія кримінального провадження для звернення з заявою про застосуван-

¹ О Дудоров, *Вибрані праці з кримінального права попер. слово д-ра юрид. наук проф. В. О. Навроцького* (Луганськ 2010) 952.

² Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 No 4651-VI. <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>> дата звернення 20.10.2019.

ня звільнення від покарання на підставі ч. 2 ст. 74 КК України.

Так, звернення можливо лише на стадії виконання вироку, коли особа має статус засудженого. В інших випадках усунення караності діяння на стадії досудового розслідування чи на судових стадіях є підставою для закриття кримінального провадження;

б) час звернення пов'язаний з набранням чинності відповідним законом, яким усувається караність діяння.

Відразу після набрання ним чинності можливе звернення до суду з відповідним клопотанням (поданням), звернення можливе після набуття особою статусу засудженого і незалежно від того, почала особа відбувати покарання чи ні (аж до закінчення терміну його відбування);

в) суб'єкт звернення.

Відповідно до ч. 1 ст. 539 КПК України всі питання, які виникають під час та після виконання вироку, вирішуються судом за клопотанням (поданням) прокурора, засудженого, його захисника, законного представника, органу або установи виконання покарань, а також інших осіб, установ або органів у випадках, встановлених законом;

г) орган звернення.

Згідно з ч. 1 ст. 74 КК України це питання вирішується судом. Проте, до якого саме суду слід звертатись регулюється нормами КПК України, в цьому випадку – до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого виконується вирок (п. 13 ч. 1 ст. 537, ч. 2 ст. 539 КПК).

Проте на практиці мають місце випадки подання клопотання до суду, який виніс вирок. У такому випадку суд зазначає, що питання про приведення вироку у відповідність до нового закону у зв'язку з усуненням караності діяння, за яке особа засуджена, призначення особі покарання, що перевищує санкцію нового закону, можливе лише під час виконання вироку та тільки судом, у межах терито-

ріальної юрисдикції якого особа відбуває покарання¹;

г) форма та зміст звернення.

На сьогодні чинним законодавством не встановлено уніфікованих вимог до форми та змісту такого звернення. Засуджений, його захисник чи законний представник подають відповідне прохання у формі клопотання, прокурор, орган або установа виконання покарань – у формі подання.

Оскільки немає вимог щодо форми і змісту документів, КПК України чи іншими законами не передбачено можливості суду залишити клопотання чи подання без розгляду, надати строк для усунення недоліків тощо, отже суд повинен розглянути таке звернення у разі надходження такого клопотання чи подання до суду.

2. Розгляд питання про звільнення від відбування покарання.

Порядок розгляду цього питання загальний – встановлений КПК для розгляду всіх питань, які виникають під час виконання вироку.

Так, ч. 5 ст. 539 КПК України визначає, що у судові засідання викликаються засуджений, його захисник, законний представник, прокурор. Про час та місце розгляду клопотання (подання) повідомляються орган або установа виконання покарань, що відає виконанням покарання або здійснює контроль за поведінкою засудженого; лікарська комісія, що дала висновок стосовно питань застосування до засудженого примусового лікування або його припинення, у випадку розгляду відповідних питань; спостережна комісія, служба у справах дітей, якщо розглядається погоджене з ними клопотання; цивільний позивач і цивільний відповідач, якщо питання стосується виконання вироку в частині цивільного позову, інші особи у разі необхідності.

Неприбуття в судові засідання осіб, які були належним чином повідомлені про місце та час розгляду клопотання

¹ Справа № 613/228/17: Ухвала апеляційного суду Харківської області від 14.03.2018 <<http://reyestr.court.gov.ua/Review/72806290>> дата звернення 20.10.2019.

(подання), не перешкоджає проведенню судового розгляду, крім випадків, коли їх участь визнана судом обов'язковою або особа повідомила про поважні причини неприбуття.

Клопотання (подання) розглядається протягом десяти днів з дня його надходження до суду суддею одноособово згідно з правилами судового розгляду, передбаченими статтями 318–380 КПК України, з урахуванням положень цього розділу (ч. 3 ст. 539 КПК).

Слід відмітити, що у цьому випадку є певний конфлікт з нормами КК України, адже ч. 2 ст. 74 КК України передбачає «негайне» звільнення від призначеного судом покарання. При цьому «негайне» є оцінним поняттям і в рамках встановлених процесуальних строків розгляду цього питання не може бути застосоване.

Серед науковців існує думка, що слово «негайно» доцільно замінити на конкретний строк, який би обґрунтовувався з дати прийняття судом процесуального рішення (наприклад, упродовж доби)¹.

На нашу думку, не є доцільним встановлювати на протигагу оцінного терміну «негайно» конкретний строк для звільнення в матеріальну норму, передбачену ст. 74 КК України. Звільнення особи має відбуватися дійсно без зволікань, без будь-яких умов і застережень, але за умови дотримання встановленої процесуальної форми.

Вирішення питання має здійснювати засобом вдосконалення процесуальної форми і встановленням щонайкоротшого терміну для розгляду клопотання про звільнення в процесуальному законі. Щодо встановлення більш скороченого терміну, ніж десять днів, доцільно звернутись до практики Європейського суду із прав людини, зокрема до рішення у справі «Броган та інші проти Сполученого Королівства»/ *Case of Brogan and Others v. the United Kingdom* ². У згада-

ному рішенні було зазначено, що в кримінальному процесі у тлумаченні ст. 5 Конвенції з прав людини термін «негайно»/«негайний розгляд» має оцінюватися в кожній справі залежно від її конкретних особливостей, зокрема суд оцінив як виправданий строк до 4-х днів.

Відповідно, на нашу думку, слід запровадити в процесуальному законі скорочений 2-х або 3-х денний строк для розгляду клопотання/подання про звільнення від покарання у зв'язку із усуненням караності діяння.

Уважаємо за необхідне також визначити в процесуальному законі наступний перелік обставин (питань), які повинен встановити суд при розгляді та вирішенні цього питання:

1. Чи уповноваженою особою подано клопотання (подання).

2. Чи додано до клопотання (подання) всі документи, необхідні для вирішення питання. Якщо ні, суд повинен визначити, які документи і в кого необхідно витребувати.

3. Чи входить діяння, за яке засуджено особу, до переліку діянь, караність яких усунена і чи немає підстав для перекваліфікації діяння і особи.

4. Чи є підстави для застосування до особи звільнення від покарання на підставі ч. 2 ст. 74 КК, а також відсутність підстав, які унеможливають його застосування.

Розгляд питань завершується винесенням процесуального рішення.

Так, за наслідками розгляду клопотання (подання) суд постановляє ухвалу, яка може бути оскаржена в апеляційному порядку (ч. 6 ст. 539 КПК), вимоги до змісту ухвали встановлені в ст. 372 КПК України. В ухвалі, яку суд постановляє без виходу до нарадчої кімнати, оголошується висновок суду та мотиви, з яких суд дійшов такого висновку (ч. 2 ст. 372 КПК).

¹ В Куц, 'Кримінальне законодавство України: перспективи розвитку' (1998) 3–4 *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ* 177–196;

² Application № 11209/84; 11234/84; 11266/84; 11386/85: *Case of Brogan and Others v. the United Kingdom*: Judgement European Court of Human Rights 29 November 1988 <<http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-57450>> Last accessed 17.03.2017.

3. Перегляд рішення у разі його оскарження.

Ухвала може бути оскаржена в апеляційному порядку (ч. 6 ст. 539 КПК) за правилами оскарження ухвал.

Проте у цьому випадку для людини важливим є не просто звільнення від покарання, а зняття судимості.

Відповідно до ч. 3 ст. 88 КК України особи, засуджені за вироком суду без призначення покарання або із звільненням від покарання чи такі, що відбули покарання за діяння, злочинність і караність якого усунута законом, визнаються такими, що не мають судимості. Проте тут не вказано «автоматичне» зняття судимості особам, які були засуджені з призначенням покарання, але потім були звільнені від покарання у зв'язку з усуненням караності діяння. Тому, на нашу думку, це питання повинно вирішуватись судом одночасно з застосуванням звільнення від покарання за ч. 2 ст. 74 КК України.

Висновки. Слід погодитись, що застосування положень ч. 2 ст. 74 КК України здійснюється у випадках, коли особу вже засуджено за вчинення діяння. Застосування скасування караності діяння під час розгляду кримінального провадження має здійснюватись згідно з правилами про зворотню дію в часі закону про кримінальну відповідальність, який скасовує злочинність діяння (ч. 1 ст. 5 КК України) і окремого врегулювання в КК не вимагає.

На сьогодні загальний порядок розгляду питань під час виконання вироку

не забезпечує належної реалізації звільнення від покарання у зв'язку із скасуванням караності діяння і вимагає врахування окремих випадків звільнення від відбування покарання.

Забезпечення передбаченого ч. 2 ст. 74 КК України «негайного» звільнення особи від призначеного судом покарання має здійснюватись шляхом удосконалення процесуальних строків розгляду клопотання про звільнення. Відповідно, на нашу думку, слід запровадити в процесуальному законі скорочений 2-х або 3-х денний строк для розгляду клопотання/подання про звільнення від покарання у зв'язку із усуненням караності діяння.

З метою належного врахування судом усіх обставин, що підлягають розгляду, пропонуємо встановити в процесуальному законі перелік обставин (питань), які повинен встановити суд при розгляді та вирішенні питання звільнення від покарання у зв'язку із скасуванням караності діяння, що має забезпечити уніфіковане і всебічне дослідження підстав для звільнення.

Поряд із цим, доречним, на нашу думку, буде зобов'язати суд при вирішенні питання про звільнення особи від покарання у зв'язку з усуненням караності діяння, одночасно із застосуванням звільнення від покарання за ч. 2 ст. 74 КК України, вирішувати і питання про зняття судимості особі, яка була засуджена.

REFERENCES

LIST OF LEGAL DOCUMENTS

LEGISLATION

1. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedural Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>> data zvernennia 20.10.2019 [in Ukrainian].

CASES

2. Ukhvala apelyatsiinogo sudu Kharkivskoi oblasti (zaiavy №№ 613/228/17) [Decision of appeal court in Kharkivskii region] (Application №№ 613/228/17) < <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72806290> > data zvernennia 20.10.2019 [in Ukrainian].

3. Sprava 'Brogan ta inshi proty Spoluchenohto Korolivstva' (zaiavy № 11209/84; 11234/84; 11266/84; 11386/85): rishennia Yevropeiskoho sudu z prav liudyny vid 29.11.1988 [Case of Brogan and Others v. the

United Kingdom (Application no. 11209/84; 11234/84; 11266/84; 11386/85): Judgement European Court of Human Rights, 29 November 1988] < <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57450> > data zvernennia 17.03.2017 [in Ukrainian].

BIBLIOGRAPHY

AUTHORED BOOKS

4. Mytrofanov A, *'Osnovni napriamky kryminalno-pravovoi polityky v Ukraini. Formuvannia ta realizatsiia'* [The main areas of criminal policy in Ukraine: formation and implementation] (Odesa, Vyd Odeskogo yurydychnogo institutu NUVS, 2004) 132 [in Ukrainian].

5. Dudorov O. *Iybrani pratsi z kryminalnogo prava* [Selected work on criminal law] (Luhansk: RVV LDUVS im. E. O. Didorenka, 2010) 952 [in Ukrainian].

ARTICLES

6. Kuts V, «Kryminalne zakonodavstvo Ukrainy; perspektyvy rozvytku» [Criminal law of Ukraine: prospects for development] (1998) *Visnyk Kharkivskogo natsionalnogo universytetu vnutrishnikh sprav* 177–196 [in Ukrainian].

CONFERENCE PAPERS

7. Goroh O, *Zvinnennia vid pokarannia osib zasudzhenykh za diannia karanist yakoho usunuta shliakhom vykluchennia z kryminalnogo kodeksu statii osoblyvoi chastyny. Pravove zhyttia suchasnoi Ukrainy: materialy Mizhnarodnoyi naukovopraktychnoyi konferentsiyi (16–17 travnya 2013)* [Exemption from punishment of person convicted of an act whose punishment has been eliminated by the exclusion of the special part article from the Criminal code. Legal life in Ukraine. proceedings of the International scientific and practical conference (May 16–17, 2013)] (2013) (Odessa: Feniks) 282–284 [in Ukrainian].

Chugaievska A.,

Senior Lecturer

Criminal Law and Criminal Proceedings Law

Educational-Scientific Institute «Legal

Institute of SHEE «Kyiv National Economic

University» named after Vadim Hetman

ORCID ID: 0000-0002-5522-2693

DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2019.3/72-80>

PROCEDURE FOR EXEMPTION FROM PUNISHMENT ON THE GROUND OF LEGAL ACT ON DECRIMINALIZATION PROVIDED

Annotation. *Analysis of the criminal procedure for exemption from punishment on the ground of legal act on decriminalization provided; analysis of current status of the problem provided; the key problems and legislative gaps identified, and respective solutions developed. The study revealed that the procedure for exemption from the court-sentenced punishment on the ground of legal act on decriminalization provided, has no sufficiently and precise regulations in the criminal procedural legislation.*

The goal of research is analyzing procedural order of exemption person from appointed sentence of court for action, the punishment of which is eliminated by law, identifying a range of problems which connects with procedural order of exemptions from the sentence imposed in connection with adoption of the law which eliminates the criminal act and amendment of improving current criminal procedural legislation.

In the framework of the analysis of the recent studies, researches and respective publications it has been examined the current status of the scientific researches of the issues on exemption from the court-sentenced punishment on the ground of legal act on decriminalization provided (part 2 of the Article 74 of the Criminal Code). The grounded conclusion reads that that the procedure for this type of exemption from the court-sentenced punishment is insufficiently studied.

Within the framework of implementing the tasks on analyzing the procedure for exemption from the court-sentenced punishment on the ground of legal act on decriminalization provided, detection a range of issues related to the procedure for exemption from the court-sentenced punishment on the ground of legal act on decriminalization provided and contributing recommendations for improvement of the current criminal procedural legislation, the following conclusions and recommendations were proposed.

In particular, the application of of legal act on decriminalization at the criminal proceedings does not require a specific regulations. However, the general procedure for examining issues while executing a sentence requires taking into account specific cases of exemption from court-sentenced punishment.

The ensuring of the prescribed by the Part 2 of Art. 74 of the Criminal Code of Ukraine «immediate» release of a person from a punishment sentenced by a court, should be supported by improving the procedural terms of consideration of the petition for release and introduction of a separate regulations.

It is recommended to implement into the procedure a list of grounds (issues) that the court must consider during a trial and resolving the issue of release from punishment on the ground of legal act on decriminalization provided. In addition, it is appropriate in our opinion to oblige the court in deciding whether to release a person from punishment on the ground of legal act on decriminalization provided, while applying the exemption from punishment under Part 2 of Art. 74 of the Criminal Code of Ukraine, to consider the issue of eradication of conviction the person who was sentenced.

Key words: Criminal Procedural Law, Criminal Proceeding, Exemption from Punishment, Decriminalization, Depenalization.

Стаття надійшла до редакції журналу 09.11.2019.